

H O T Ă R Ă R E A nr.1-29/2024
cu privire la Raportul de activitate al Colegiului de disciplină și etică
pentru anul 2023

23 ianuarie 2024

municipiul Chișinău

Examinând Raportul anual de activitate al Colegiului de disciplină și etică, prezentat de către președintele Colegiului, domnul Vladislav Guțan, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

În corespundere cu prevederile art.83 alin.(15) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, Colegiul de disciplină și etică prezintă anual Consiliului Superior al Procurorilor un raport despre activitatea sa în anul de referință, care se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor.

Potrivit competențelor stabilite în art.89 din Legea nr.3/2016, Colegiul de disciplină și etică examinează cauzele disciplinare inițiate împotriva procurorilor și aplică, după caz, sancțiuni disciplinare. Concomitent, în ordinea art.49 alin.(4) din Lege, Colegiul examinează contestațiile împotriva deciziilor Inspecției procurorilor de încetare a procedurilor disciplinare formulate de către autorii sesizărilor.

În sens larg, Colegiul de disciplină și etică are sarcina de a preveni săvârșirea de către procurori a eventualelor abateri disciplinare sau a încălcărilor de etică, prin stabilirea compatibilității unor fapte și împrejurări cu standardele de conduită ale acestora.

Activitatea pentru anul 2023 a fost prezentată, pentru avizare, membrilor Consiliului Superior al Procurorilor de către domnul Vladislav Guțan, președintele Colegiului de disciplină și etică.

Pe parcursul anului 2023 Colegiul de disciplină și etică și-a desfășurat activitatea în componența deplină de 7 membri, în corespundere cu art. 83 din Legea nr.3/2016.

În perioada de raportare Colegiul de disciplină și etică s-a întrunit în 10 ședințe, fiind adoptate și pronunțate 131 de hotărâri, vizând toate aspectele competențelor definite în art.89 din Legea nr.3/2016, inclusiv: 18 hotărâri - urmare a examinării procedurilor disciplinare și 113 hotărâri - în rezultatul examinării contestațiilor împotriva deciziilor Inspecției procurorilor.

În anul 2023 Colegiul de disciplină și etică a avut în examinare 30 de proceduri disciplinare în privința a 24 de procurori (*12 restante din anul 2022 și 18 parvenite în anul 2023*), abaterile disciplinare ale unor procurori fiind conexe și examinate într-o procedură.

Din numărul total de proceduri disciplinare parvenite:

- în 2 proceduri au fost vizați 2 procurori din cadrul Procuraturii Generale;
- în 5 proceduri au fost vizați 4 procurori din cadrul Procuraturii mun. Chișinău;
- în 17 proceduri au fost vizați 14 procurori din procuraturile teritoriale;
- în 3 proceduri au fost vizați 3 procurori ai Procuraturii pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauze Speciale;

- în 3 de proceduri a fost vizat un procuror din Procuratura Anticorupție.

Consiliul notează că 5 procedurii disciplinare au fost inițiate în privința a 3 procurorii cu funcții de conducere, iar 25 de procedurii disciplinare au fost inițiate în privința a 21 de procurori cu funcții de execuție.

Drept consecință, Colegiul de disciplină și etică s-a expus prin cele 18 hotărâri în privința a 17 procurori.

Astfel, din motiv că nu a constatat abatere disciplinară, Colegiul de disciplină și etică a dispus încetarea procedurii disciplinare în privința a 10 procurori.

Pe această latură, Consiliul a notat argumentele președintelui Colegiului de disciplină și etică care a menționat că, în procesul de examinare a procedurii disciplinare, Colegiul s-a condus de oportunitatea intervenției pe latura disciplinară, întrucât nu orice răspuns la o sesizare/adresare a petentului, ce nu satisface exigențele acestuia, poate fi tratată ca o abatere disciplinară, la fel cum nu orice abatere presupus a fi săvârșită de către procuror intră în categoria celor disciplinare. Prin urmare, Colegiul trebuie să apere interesele procurorilor în cazurile când sunt învinovați nefondat și trebuie să intervină când părțile la proces au tendința abuzivă de a-și folosi dreptul de sesizare în diferite instanțe.

Totodată, în aceeași perioadă de raportare, Colegiul a constatat abateri disciplinare în acțiunile a 7 procurori, aplicând 8 sancțiuni¹ sub formă de:

- avertisment - în privința a 4 procurori;
- muștrare – în privința a 2 procurori;
- eliberare din funcție - în privința a 2 procurori.

Aplicarea sancțiunii disciplinare „*eliberarea din funcție*” a fost dictată de admiterea de către procurori a unor încălcări grave în activitatea desfășurată, sau/și de încălcarea regimului de muncă.

Din perspectivă disciplinară, Consiliul a constatat² frecvența comiterii de către procurori a abaterilor disciplinare prevăzute de art.38 lit. lit. a), b), d), e) și f) din Legea 3/2016.

În această ordine de idei, notăm că încălcările constatate de către Colegiul de disciplină și etică, urmare a examinării procedurilor disciplinare, au vizat preponderent prestația joasă a procurorilor în ședințele de judecată, încălcarea obligației de a asigura termenul rezonabil al urmăririi penale, precum și cercetarea incompletă, superficială sau unilaterală a circumstanțelor cazurilor penale investigate.

Consiliul Superior al Procurorilor remarcă faptul că, la aplicarea pedepselor, Colegiul de disciplină și etică s-a bazat pe principiul proporționalității gradului prejudiciabil al abaterilor constatate și pe analiza cazierelor disciplinare ale titularilor.

Pe această dimensiune, Consiliul Superior al Procurorilor reține, cu valoare de principiu, că răspunderea disciplinară a procurorilor prezintă anumite particularități distincte, care derivă din statutul profesional special al acestora, consfințit în Constituție și dezvoltat în legea organică specială.

¹ unui procuror i-au fost aplicate 2 sancțiuni disciplinare

² sancțiunile disciplinare au fost aplicate în baza prevederilor legale existente în perioada de raport.

În aceeași perioadă de raport Colegiul de disciplină și etică a avut în examinare 152 de contestații împotriva deciziilor Inspecției procurorilor (36 restante din 2022 și 116 parvenite în anul 2023), depuse în ordinea art. 49 alin.(4) al Legii nr.3/2016.

Examinarea acestor contestații s-a soldat cu pronunțarea a 113 hotărâri, prin care 95 - au fost respinse, 17 - admise, procedurile disciplinare fiind remise Inspecției procurorilor pentru efectuarea investigațiilor suplimentare; 1 contestație a fost admisă fiind dispusă:

- în privința a 2 procurori încetarea procedurii disciplinare, pe motiv că nu a fost constatată o abatere disciplinară;

- în privința a 1 procuror constatată abaterea disciplinare și sistarea procedurii disciplinare, pe motiv că procurorul și-a încetat raporturile de serviciu.

În același timp, 1 contestație a fost remisă pentru examinare Consiliului prin decizie protocolară.

Aferent acestui context, se reține că ponderea mare a contestațiilor depuse împotriva deciziilor Inspecției procurorilor respinse de către Colegiul de disciplină și etică rezidă din faptul că acestea, în mare parte, reprezintă dezacordul cu soluțiile adoptate de procuror, ce nu intră în sfera controlului disciplinar, sau sunt tendințe ale justițiabililor de a revizui unele hotărâri supuse anterior controlului instanțelor judecătorești. Această stare de lucruri demonstrează nivelul culturii juridice a petiționarilor și tendința vicioasă a acestora de a sesiza orice caz și a-l încadra neîntemeiat în sfera abaterii disciplinare.

Având în vedere faptul că nu este o autoritate de control ierarhic superior și nici una jurisdicțională în materie procesual penală, Colegiul de disciplină și etică a intervenit doar în situațiile în care argumentele contestatarilor au fost plauzibile și întemeiate și, respectiv, s-a implicat doar în examinarea încălcărilor grave de procedură, comise de către procurori, a intervenit în cazul lipsei de interes al acestora în soluționarea cauzelor penale și în elucidarea încălcărilor de etică.

În anul 2023, la Consiliul Superior al Procurorilor au fost depuse 84 de contestații, în ordinea prevăzută de art. 86 al Legii nr.3/2016, împotriva a 80 de hotărâri emise de Colegiul de disciplină și etică, după cum urmează:

- 9 – formulate de către Inspecția procurorilor;

- 69– de către autorii sesizărilor (66 formulate de către petenți și/sau avocații acestora, 3 formulate de procurorii-șefi);

- 6 – de către procurorii vizați / sancționați.

Totodată, Consiliul a trecut în evidența și unele lacune interpretate de către Colegiu în defavoarea celerității examinării procedurilor disciplinare, cum ar fi necesitatea de a colecta documente sau probe noi, în cazul în care informațiile din dosarul cauzei nu sânt complete sau suficiente, fapt condiționat de rolul pasiv al Inspecției procurorilor la etapa inițială de verificare a sesizărilor, care a determinat tergiversarea examinării unor proceduri disciplinare.

Având în vedere aspectele conceptuale reliefate în cadrul dezbaterilor pe subiecte relevante, aferente naturii încălcărilor admise de către procurori, ponderii contestațiilor respinse, necesității efectuării unui studiu practic al jurisprudenței în materia disciplinară, din perspectiva asigurării spectrului deplin al drepturilor, libertăților și restricțiilor existente în acest domeniu și ținând cont de indicatorii aferenți activității Colegiului de

disciplină și etică pentru anul 2023, Consiliul Superior al Procurorilor concluzionează că aceasta poate fi avizată pozitiv.

Luând în considerare cele expuse, în temeiul art.70, 77 și art.83 alin.(15) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, Consiliul Superior al Procurorilor –

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A aviza pozitiv Raportul de activitate al Colegiului de disciplină și etică pentru anul 2023.

2. A publica Raportul de activitate al Colegiului de disciplină și etică pentru anul 2021 pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor *www.csp.md*, directoriul *Colegiul de disciplină și etică*, subdirectoriul *Rapoarte de activitate*.

3. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

4. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ